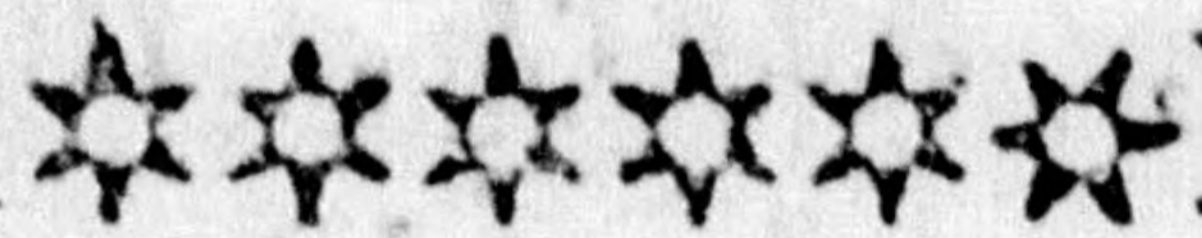

Nro. 6.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Kedden Januarius 19-dik napján 1813-dik
esztendőben.

B é t s.

Az Austriai Státusnak egy nagy oszlopembere,
Cs. K. Camerarius, Valóságos Titkos Tanácsos,
Státus és Conferentziális Minister, a' Német Rend'
Rittere, etc. Gróf *Zinzendorf* és *Petten-*
dorf Károly ő Exc.ja, meghalálozott.

E' hónap' 3-dikán halt-meg *Pesten* életé-
nek 43-dik esztendejében Gróf *Keglevichné*
született *Waldstein-Wartemberg Er-*
sébeth Gróf kisaszszony ő Nagysága, mejjbéli
nyavalyában, melly nem tsak magától ettől a'
mindenféle házi virtusokkal 's leg' jobb hazafiúi
jndúlattal ékeskedő szelid, jó aszszonyságtól,
hanem még egy méhében lévő tsetsemőtől is meg
fosztotta ezta' fényes familiát. A' maga 1803-dik

esztendőben hirtelenül meghalt első férjétől Gróf Károlyi Jóseftól 3 fiú és 3 leány gyermekeket, életben lévő második férjétől pedig, kivel 1807-ben lépett házassági életre egy leány gyermeket hagyott hátra életben. Hólt teste a' Pest mellett lévő Fóthi uradalomban temettetett el.

A' Hertzeg *Schwarzenberg* től érkezett, 's az Udvari újságban hivatal módon kiadatott hadi tudósítások, az Austriai segítő armádának Dec. 21-dikétől fogva Januárus 8-dikáig tett mozgulásait adják röviden elő: — Decemb. 21-dikén *Bialistokhoz* érkezvén ezen armáda, 's tudtára esvén itt, hogy a' Frantzia nagy armáda fő hadi szállása már *Königsbergbe* tétetett volna által: ehez képpest arra határozta magát az Austriai fő vezér, hogy *Pultusknál* állapodjék meg seregeivel, azért, hogy a' Vistulához közelébb legyen, és azért is, hogy, mint az ő eleibe szabattatva lévő határozások kívánják, *Modlint* és *Warschaut* fedezze. —

Az armáda Decemb. 30-dikán érkezett meg *Pultuskhöz*, a' hova akkor a' fő hadi szállás is által tétetett. —

Az ellenség addig, a' meddig ezen tudósítások szóllanak, még semmi újabb próbákat nem tett volt; tsak *Bresc* felől tsapott volt bé, a' *Losyce*, *Mordy*, és *Siedlice* nevű helységek' környékeikre (ezen helységek a' *Lulini* Vajdaság' északi részén talaltatnak). —

* * *

A' Frantzia nagy armádától érkezett leg újabb tudósítások szerént, e' még folytatta a' hátrálást. Annak vezére a' Nápolyi Király Januárus 4-di-

kén *Elbingben* volt a' maga fő hadi szállásával; szélső vigyázó csoportjai a' *Passarge* vizéig terjeszkedtek - ki.

Mostanság sok fő emberek felől olvastuk, hogy útjokat a' Fr. nagy armádától *Páris* felé folytatták. Újabban Marschal Oudinotról a' Reggiói Hertzegről, és Generális Gróf *Sebastianiról* olvassuk, hogy az, Jan. 7-dikén, e' pedig 8-dikán tovább indultak Frankofurtumból *Páris* felé.

* * *

Warschauból ezeket írják: — Marschal Macdonald Jan. 3-dikán megérkezett *Königsbergbe*. A' Nápolyi Király Jan. 1-ső napján jött - el onnét. Későbbre a' Prusszus armáda is oda hagyta *Königsberget*, minekutánna annak hátúljáró tsapatjai a' Gen. *Bülow* vezérlese alatt, az Orosz előljáró tsapatokkal Jan. 5-dikén és 6-dikán megverekedtek volna. Ezen Prusszus tsapatok a' verekedés után *Marienwerder* felé folytatták hátrálássokat a' Frantzia 10-dik szakasz armádával. Marschal *Macdonald* a' Marschal *Ney* armádájának vezérlését veszi által, azért, hogy ez elútazik *Páris* felé. A' Frantzia armáda nagy kárt vallott az által, hogy Gen. *Ebberle*, a' ki a' nem régiben meghalálozott Gen. *Lariboissiere* helyébe a' Fr. ártillériának első Inspectorává neveztetett vala, meghalt. *Paraguay d' Hillers* Osztályos Generális is meghalt közelébről Berlinben, főrrő hideglelésben. Az ő halála is igen sajnós a' Frantzia armádának.

* * *

Környülállásosan ír a' Berlini újság ezen *Paraguay d' Hillieresnek*, Oszályos Generalisnak, Dragonyosok Obersterének, Fr. Birodalombéli Grófnak, a' Birodalom Nagytisztjinek, a' Betsület Legio nagy sas ozímerú tagjának, 's a' Vas Korona Ritterének meghalálozásáról és temetési solennitásairól, mellyek egy ily nagy méltóságú katonához illő pompával mentek véghez. A' Berlinben lévő Római Catholicusok templománál lévő sírbóltba (kriptába) tették. Sok fő rangú Frantzia és Pruszsus Generalisok, fő tisztok, lovas és katona gyalog seregek tettek néki utolsó tiszteletet, és háromszor lőttek salvét egyszer, mikor a' halotti pompás szekérre feltették, másodsor mikor a' templomnál levették, és végre mikor a' sírba bétették.

Orosz Birodalom:

A' *Petersburgi* újság kiadta Dec. 4-dikén az Orosz Országlószék és a' Ferdinandus nevében uralkodó Spanyol Országlószék között már ratificatió által meg is erőssítettett békességes és szövetséges kötést, mellyet a' két résztől kineveztetett Követek Jul. 20-dikán Velikie - Lukiben készítettek. Foglalatját ezen Kötésnek summásan a' következő tikkelyek teszik: A' két Hatalmaságok, t. i. az Orosz Császár és VII-dik Ferdinandus között való költsönös barátság, igazságos egyetértés és szövetség; az ő közös haszonnal megegyezőleg való munkálkodás, 's arra

czélzó eszközöknek elővétettetések, hogy az ő közönséges ellenségeiket vissza verhessék; a' Kadikszban össze gyülekezve lévő Korteseknek 's az ő általok meghatározott 's *sanctionált* *tott constitutzió*nak az Orosz Császár által való megesmértetése; végezetre a' köztök való kereskedésnek helyreállíttatása és költsönös elősegíttetése. —

Fő Kamarás *Narischin Sándor* olyan szerentsés volt (ez a' tudósító' kifejezése) hogy Nov. 30-dikán egy *Rescriptum* ot vett ő Cs. Felségétől, mellyben kinyilatkoztatja ő Fge, hogy mivel a' Frantzia jádzó társaságot a' theátromokon a' jelenvaló környúlállások között szükségtelennek lenni ítéli, tehát megparantsólja, hogy a' Frantzia jádzó személyek valamint a' Petersburgi ügy a' Moskaui theátromokról is elbocsátassanak. Az a' summa, melly eddig a' Frantzia jádzó személyekre fordíttatott, ezután azoknak az Orosz helységeknek felsegíttetésekre fordíttatik, mellyeket az ellenség elrontott.

Frantzia Birodalom.

Páris Jan. 6-dikán. Vasárnap estvéli 5 és 8 órák között külső dolgokat illető tanátskozást tartván ő Cs. Felsege, arra össze hívatni méltóztatott: a' birodalom' fő Cancellariusát (Cambacerest), a' Vice Nagy Választót (Talleyrandot) a' külső dolgokra ügyelő Ministert a' Bassanói Hertzeget (Maretet), a' fő Lovászmestert a' Vincencai Hettzeget (Caulicourtot. Ezt nem kell öszszezavarni a' hasonló nevű Osztályos Generálissal, ki a' *Borodinói* ütközetben elesett),

a' Státusministert a' Cadorei Hertzeget (Champagnyt), 's Hauterive és Ladesnardiere nevű Státustanátsosokat. —

Hétfűn elébb Eleségre ügyelő, azután finantziái Tanátsot, ma (kedden 6-dikban) pedig Titkos Tanátsot tartott ő Felsége, melly utolsóban a' fő Cancellariuson és Vice Nagy Választón, 's a' finantziára és a' Császári kintsre ügyelő Ministerekén kívül, Gróf Lacepede és Garnier Senátorok, Regnaud és Corsini Státustanátsosok, 's Duroc és Moncey Hertzegek voltak jelen. Ezen tanátsban néhány előadásokat határozott meg és subscribált ő F. ge, olly véggel, hogy másnap a' Senátus eleibe terjesztessenek mint *Senatus Consultumok*.

Ugyantsak ma, a' délelőtt 11 órakor tartott Státustanáts után 2 órakor a' Meudoni térségre ment vadászni a' Császár, a' Császáraé ő Felsége társaságában.

A' Fr. ártilléria fő inspectorának Gróf Lari-boissiernek haláláról a' Monitőr is sajnálkodással való emlékezetet tévén, azt jegyzi meg betegségéről, hogy fiának a' Borodinói ütközetben történt megölettetése által annyira megilletődött, hogy melancholiába esett, 's azólta naprólnapra gyengült az egészsége, míg végeretre forró hideg-lelést kapván, meghalt. —

Az első újesztendő napi jó kívánó audientziáknak előadásában említettik a' Monitőrben a' külömbkülömb udvaroknak megjelent Követeik köztött Austriai Cs. K. Camerarius F. M. Lieutnant Gróf *Bubna* úr is.

Jan. 5-dikén 5 Párisi és St. Denisi Cohorsokat említ a' *Monitör*, a' mellyeknek vezérjeik sok más már említett Cohorsoknak példájok szerint azt kívánják, hogy mehessenek - ki a' birodalom' határaitól az ellenség' eleibe a' nagy armada' ditsőségében és veszedelmeiben való részesülésre.

Gen. *Molitor* Dec. 26-dikán írta Amsterdamból a' hadi Ministerhez, hogy a' nagy armada' 29-dik Bülletinjének olvasása annyira felgerjestette legyen az Amsterdami és környéki (17-dik számú) katona Osztály' buzgóságát és a' Császárhoz vonzó szeretetét és indulatját, hogy öt oda való Cohorsok, mint különös kegyelmet úgy kérik a' nagy armadához való küldtetést. Gen. *Molitor* szerint ilyen kifejezésekkel kérik ezen Cohorsok a' Császártól ezt a' kegyelmet: —

„Császár! azt a' hadakozást, mellyet Felséged Európának telhetetlen ellenségei ellen folytat, a' nemzetek' természeti törvénye és tsendesége kívánja. A' Felséged elméjének mély belátása egyátallyában szükségesnek lenni ítélte ezt, azért, hogy egy politikai töltést (sántzot) lehessen tsinálni azon Hataimasság' béütésinek eleibe és meggátlására, a' melly Lengyel Országának semmivé való tevése és Német országának elnyomása után a' Frantzia birodalom ellen mert jönni, hogy feloszsa. Császár! ez a' hadakozás, melyre a' Mindenható maga adott újjal való jelt, oly nemzeti hadakozás, mellyet Felségednek minden népei és szövetségesei vé-

rékkel és vagyonaikkal fognak segíteni, azért, hogy az a' hadakozás az Angliai Országlöszéknek a' mi megengeszthetetlen ellenégünknek utolsó szövetségesét fogja a' semmiség' állapotjára juttatni (vagy mint a' tudósító szeret szólani, *nullizálni*), és Felségedet a' tengerek' és ne-reskedés' minden órán leendő szabadságának visszaállíttatására vezérelni. Császár! minden felől sietnek a' mi férjfiú ifjaink virágai a' Felséged győzedelmes sasai alá, hogy a' nagy armádával a' nyomorúságokban és ditsősségekben osztozzanak. Engedtessek - meg nekünk is ezen kegyelemnek reménylhetése, 's a' többi."

Nagy Britannia.

A' Párisi Monitör ismét néhány Londoni újságokból adott - ki külömbkülömb tikkelyeket. Némelyik mellé jegyzést is tett. Miad ezek így következnek: —,

„A' meg nem nevezett újságokból, a' melyek Dec. 27-dikén és 28-dikán jöttek - ki: —“
Két szerentsétlenségről beszélnek, melyek hadi hajóinkat érték. Először, hogy United - States nevű Amerikai Fregát elfogta volna a' mi Macedonián nevű Fregátankat; másodsor, hogy egy hadi hajónkon támadás ütött volna - ki. Az utolsó bár melly keserves legyen is minden igaz Anglusnak, tsakugyan öszsze sem hasonlitathatik az elsővel, t. i. a' Macedoniánnak elveszésével. De nem fundamentom nélkül reménljük, hogy nem sókáig ditsökszik az Ámerikai Ország-

lőszék ezen nyereségeivel. A' mi *Halifaksi* hadi erőnk már most több, elégséges fog lenni arra, hogy ezt a' tengereken való határrontó kitesapongást megfenyítse, — „Dóverbén az a' hír terjedett - el, hogy egy Korvetténken támadást csinált volna a' hajós nép, 's azután elevezett volna valamelyik Frantzia kikötőhelybe. Az a' Korvette, mellyről ezt hírlelik, a' Dungenesi öbölben állott. — „A' mi *Londoni Gazette* nevű újságunkban olyan hirdetés találtatik, hogy Országlószékünk megparantsolta, hogy a' Chesapeakei és a' Delevarei partok Ámérikában zárattassanak - bé. Mire való ezeknek mostani bezárattatások? Miért nem történt ez még Juniusban? Feleljen - meg erre a' kérdésre, ha tud, a' legelmésebb ideologus? A' nyáron lett volna ennek a' megszállásnak ideje, nem most a' télen. — „A' Frantzia partok mellől érkezett tudósításaink jelentik, hogy Napoleon ugyan valóban beteg. De igazi tsuda is volna az, ha 12 napok alatt tett 1200 (ánglus) mértföldnyi útazás egy olyan vas egészséget is meg nem gyengitene, a' milyen az övé. — „A' mi Antilope nevű 50 ágyús hajónk a' múlt szombaton reggel elevezett a' Portsmouthi kikötőhelyből *Lisbona* felé. Veretlen aranyban 100,000 font Sterlinget (valami 1 millió forintot) vitt oda a' fél szigeten lévő Anglus seregek' számára. (*)

(*) *A' Monitör*' jegyzése: — „A' ti Portugalliában lévő seregeitek 7 hónaptól fogva nem kaptak fizetést. Nem elégítitek - ki ti őket ezen 100,000 font Sterlingekkel.“

Koppenhágából írják, (ezek ismét a' meg nem nevezett Anglus írók' szavai a' Monitörben), hogy a' Dániai országlózzók hajlandó az Angliával való megbékéllésre. Azt mondják, hogy az Angliai, Svécziai, és Orosz országai Admiráltságok által kineveztetendő Deputátusok meg fogják az el-veszett Dánus hajókat betsúlni, 's a' kárvallások is meg fog a' Dánus alattvalóknak fordíttatni, a' mellyet Koppenhágának ágyúztatása okozott nékiek; a' még meg lévő Dánus hajókat pedig vissza fogja adni Anglia. *Dánia* ellenben mind ezekért 50,000 embereket állít azon készültekhez, mellyeket Svétzia és az Orosz birodalom a' végre organizálnak, hogy a' Frantzia seregeket Német országban megtámadják az alatt, míg ezek ott a' magok hátrálásokat folytatni fogják. (**)

(**) *A' Monitör jegyzése.* — „Dánia nem fog semmi békességet kötni vélletek. Az a' gyátlázat, mellyet ti ő rajta az által tettetek, hogy az ő fő városát a' békességnek közepette meggyújtottátok, 's hajós seregét elvittétek, nem olyan tulajdonságú, hogy azt pénz által el lehessen mosni.“

„Mihelyest *Soult* (Spanyol országban) hátráló mozdulásokat teszen Frantzia ország felé, *Marquis Wellington* ekkor azonnal hajóra ül *Lisbonában*, és haza evez Angliába, *Generális Hillre* bízván a' fél szigeten lévő Anglus és szövetséges seregek' vezérlését (***)

(***) *A' Monitör' jegyzése:* — „A' Dalmatizai *Hertzeg'* armádája nem csak hogy semmi há-

tráló mozdulásokat nem fog tenni Frantzia ország felé, hanem inkább új seregek vannak útban az ő megerősíttetésére. A' Frantzia egész ármáda Spanyol országban 300,000 emberekből, a' mellyek között 20,000 lovagok voltak, és 300 ágyúkból volt eleintén organizáltatva. Minthogy pedig már most 270,000 fegyverfogható emberekre szállott - le ezen ármáda : erre nézve 30,000 emberekből álló sereg van útban, a' melly a' folyó és jövő hónapokban megérkezik oda, hogy ismét 300 ezerre pótolódják az ármáda. *Andalusia* ismét elfoglaltatik, és ha az Anglus sereg csak leg kissebnyire meggyengíti is magát, ezen esetben még Portugalliába is lé fog ütni a' Frantzia ármáda."

A' *Times*ből ezeket adta - ki a' Monitör: —
 „A' Frantzia országból mostanság Londonba érkezett tudósítások valóságosítják azt a' vélekedést, hogy bizonyos lárma, melly a' minap Párisban a' theátrumon elő fordúlt, nem annyira *Martin* az éneklő, hanem inkább a' Napoleon országlása ellen volt intéztetve, kinek mejjképe, mint mondják, össze törtetett. Így vannak tehát a' környülállások arra az emberre nézve, a' kit olly rettenetesnek írnak - le előttünk, és a' kiről csak közelébről is azt mondoták nekünk, hogy mi az ő befolyását vagy hatalmát keskenyebb határok közzé szorítani haszontalanul remélenők; hogy ő rólla bámulás nélkül szóllani az istentelenségnek egy bizonyos neme, és hogy ezen esztendőbéli Orosz táborozásnak csak annyi következése volna őréá nézve, hogy az, az a' szívét meglágyítván, őtet hajlandóvá tette arra, hogy a' maga külömbkülömb tulaj-

donságaiban, tudniillik mint a' Frantzia birodalom' Császára, mint Olasz országai Király, mint Helvétzia Közbenjárója, mint a' Rézusi Szövetség' Oltalmazója, mint Lengyel Ország helyre állítója, 's a' Nápolyi Királyság' fő Elajándékozója, nekünk bensülétes békességet engedjen. A' hódoltatók a' szabad Státusokban mindenkor találak magasztalók' sokaságára, a' kik vagy a' félelem, vagy azon rendkívül való tselekedeteknek, mellyek az ő szerzőiknek éppen ily rendkívül való talentomeiktől gondóltattak származni, természet szerént való bámúlása által vétettek azoknak magasztalásokra. Ilyen nagyon hajlandók az emberek a' szolgálai bámúlásra. A' melly tekintetben lehetetlen is az emberi hajlandóság' folyamatját megváltoztatni. A' dőfések, mellyek a' bálványon ejtetnek, tsak mint történetek mint szempillantati dolgok úgy festetnek-le: de az ő szerentséje és hatalmas ingadozás nélkül valónak tartatnak. A' História nem mutat talám egy valóságosabb *parallelát*, mint a' Napoleon és a' Macedoniai Filep között való: a' leg nemesebb orátor, a' milyen tsak valaha a' világon volt, a' maga Filep ellen való beszédje által tette magát halhatatlanná."

A' Jan. 1-ső napján költ Stárból ezeket adta-ki ugyantsak a' Párisi Monitór: A' Frantzia országából jövő tudósítások jelentik, hogy Napoleon valósággal beteg, 's azt teszik jelentéssekhez, hogy a' Kurirok' járása Páris és Béts között rendkívül szapora, a' mellynek közönségesen a' Lord Walpole Bétsben való megjelenését tartják okának lenni. — „A' mi Országlószékünk 17 új Fregátokat tsipáltat, mind 38 ágyúkat."